MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR. MICHAEL MALLIA

Seduta tas-26 ta' Marzu, 2003

Avviz Numru. 824/2000/1

Maria Caruana

vs

Benedict Spiteri u Carmelo Spiteri u b'digriet ta' l-20 ta' Marzu, 2001, il-gudizzju gie trasfuz f'isem Carmelo, Joseph, Nicholas, Manwel u Christine Banner ahwa Spiteri wara l-mewt ta' Benedict Spiteri

Il-Qorti,

Rat l-avvizipprezentat mill-attrici fit-23 ta' Gunju, 2000, fejn talbet lil din il-Qorti li tikkundanna lill-konvenuti li jizgombraw minn kwalsiasi porzjoni, mill-ghalqa maghrufa bhala "Tal-Wilga", limiti ta' Santa Lucija, murija bordurata bl-ahmar fil-pjanta annessa ma' l-avviz u markata Dokument "A" u jhalluha libera u battala favur l-attrici li tipposjedi l-istess ghalqa maghrufa bhala "Tal-Wilga" peress illi huma qed jokkupaw porzjoni mill-istess ghalqa minghajr l-ebda titolu validu fil-ligi.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-ittra interpellatorja datata 7 ta' Frar 2000 u ta' l-ittra ufficjali tad-29 ta' Marzu,2000 kontra l-konvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni.

Il-valur lokatizju ma jeccedix Lm1000.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Carmelo Spiteri fejn eccepixxa:

1. Illi in linea procedurali l-atti jridu jigu legittimati stante li l-konvenut l-iehor Benedict Spiteri miet fil-25 ta' Lulju,2000.

2. Illi preliminarjament ukoll l-eccipjent jeccepixxi l-inkompetenza ta' din il-Qorti ratione materiae.

3. Illi fil-meritu u sussidjarjament u bla pregudizzju t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-eccipjent qieghed jokkupa l-ghalqa in kwistjoni b'titolu validu fil-ligi.

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

Rat id-digriet taghha ta' l-20 ta' Marzu, 2001 fejn ordnat it-trasfuzzjoni tal-gudizzju wara l-mewt tal-konvenut Benedict Spiteri.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.
Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi l-attrici tipposjedi bi qbiela ghalqa maghrufa bhala “Tal-Wilga” limiti ta' Santa Lucija, kif murija bil-bordura bl-ahmar a fol 2 tal-process. F'xi zmien parti minn din l-ghalqa dik bil-bordura safra, giet moghtija lill-missier il-konvenuti sabiex jahdimha, a beneficcju tieghu u tal-familja. Ricentement l-attrici talbet lura din il-bicca ghalqa u peress illi l-konvenuti rrifjutaw li jaghtuha lura, giet istitwita din il-kawza.

Il-konvenut a fol 27 ikkonferma li huwa qieghed fil-pussess tal-bicca ghalqa bil-bordura s-safra. Kienet f'idejn missieru illi kien ilu jahdimha ghal tletin sena. Hlas qatt ma sar, la mill-konvenut odjern u lanqas minn missieru, avolja jallega illi kemm hu u kemm missieru gieli kienu jahdmu fil-ghalqa bil-bordura l-hamra li pero' l-prodott kienu johduh l-attrici u l-familja taghha. Gieli kien jaghti xi xkora patata lit-tfal ta' l-attrici bhala kumpliment. Mistoqsi jekk kellhux xi haga bil-miktub biex juri t-titolu fuq l-ghalqa bil-bordura s-safra, l-konvenut iwiegeb *"xi haga bil-miktub ghal dawk illi huma rcevuti jew inkella titoli ghall-okkupazzjoni ma nafx li kellna, la jien u lanqas missieri"*.

Ghal dik li hija l-provvenjenza tal-okkupazzjoni tal-konvenut irrizulta illi missier il-konvenut u r-ragel ta' l-attrici kienu hbieb hafna. Missier il-konvenut kien jahdem ghalqa Bulebel li giet esproprijata peress illi l-Gvern ried jibni xi fabbriki. Peress illi kien hemm il-possibilta' illi missier il-konvenut ma kienx ser ikollu ghalqa x'jahdem, u b'hekk jipprovdi xi prodott ghal familja, r-ragel ta' l-attrici silef parti mill-ghalqa li kellu lill-missier il-konvenut biex jahdimha. Fil-fatt, l-istess konvenut a fol 29 jirrikonoxxi illi l-ghalqa giet moghtija lill-missieru bi pjacir, fejn ighid *"…. r-ragel ta' l-attrici hallieh jahdem dik il-parti ta' l-ghalqa li hija ndikata bl-isfar ……..bi pjacir".*

L-attrici kienet prezenti meta sar dan id-diskors bejn ir-ragel taghha u missier il-konvenut u filwaqt illi tikkonferma li r-ragel taghha kien ta bicca mill-ghalqa tieghu ghall-uzu ta' missier il-konvenut, issemmi self. Hlas qatt ma hadet, la hi u lanqas zewgha u rigward ix-xoghol li kien jaghmel il-konvenut u missieru fl-ghalqa ta' l-attrici, tghid illi dana kien kollu volontarju u li qatt ma mpedew lil xulxin fl-access ghall-ghelieqi rispettivi taghhom.

Ikkunsidrat:

Minn dawn ir-rizultanzi processwali l-Qorti tasal ghal konkluzzjoni illi l-okkupazzjoni ta' missier il-konvenut fil-parti ta' l-ghalqa bil-bordura s-safra,kienet bi pjacir jew inkella b'self. Qatt ma sar hlas, izda jista' jaghti l-kaz illi missier il-konvenut gieli kien jahdem fl-ghalqa l-kbira ta' l-

attrici. Ma rrizultax pero' jekk dan ix-xoghol kienx wiehed regolari jew inkella skond kif ikollu hin missier il-konvenut.

Ikkunsidrat:

Meta l-konvenut jirrikonoxxi illi missieru kien qed jahdem l-ghalqa bi pjacir, qieghed jimplika illi tonqos il-volonta' possessorja, kif ukoll il-volonta' ta' l-ezercizzju tad-dritt. Jonqos l-*"animus domini"* specifiku ghaliex min jaghmlu jkollu l-konoxxenza li qieghed jagixxi bil-permess ta' min jista jimpedilu dak l-att u qatt ma jimmira ghall-akkwist tal-proprjeta' tal-haga ta' haddiehor. Ghalhekk jirrizulta car illi missier il-konvenut u l-istess konvenut kienu fil-pussess ta' din l-ghalqa b'mera tolleranza, ghax il-pjacir jista' jigi rtirat fi kwalunkwe hin u l-pussessur ma jista' jaghmel l-ebda ostakolu ghat-talba ta' min ikun talab il-haga lura.

Fil-kawza Carmelo Farrugia vs Emanuele Ferriggi (Vol XL pt i pg534) il-Qorti kienet qalet li *"l-kriterji biex wiehed jiddeciedi jekk hux il-kaz jew le ta' tolleranza li x'aktarx hija tacita' u anzi prezunta, ghandhom jigu dezunti mir-rapporti ta' familjarita', ta' hbiberija, ta' rwol ta' avvicinat minn dak li komunament hu uzat li jsir f'pajjiz u minn kondizzjonijiet simili….. izda l-prezunzjoni ta' tolleranza tkun vero simili f'kaz ta' attijiet importanti u gravi. B'mod illi huma atti ta' semplici tolleranza, dawk li jistghu jipprokuraw b'certu vantagg lil min jaghmilhom minghajr ma jikkagunaw danni u apprezzabbli lil min issubihom"* .

Ma hemmx dubbju illi f'dan il-kaz kien hemm hbiberija profonda bejn ir-ragel ta' l-attrici u missier il-konvenut, li bl-ghoti ta' din l-art ipprokura certa vantagg mill-uzu tieghu minghajr ma kien hemm xi dannu apprezzabbli ghar-ragel ta' l-attrici illi baqa' fil-pussess tal-bqija ta' l-art, li hija wahda konsiderevoli u zgur illi dik il-porzjon moghtija lill-missier il-konvenut ma kienetx ser taghmel xi differenza wisq ghal bzonnijiet tar-ragel ta' l-attrici.

Kif qalet il-kawza fuq imsemmija *"l-atti ta' semplici tolleranza ma jistghux iservu ta' fondament ghall-akkwist ta' pussess legittimu".* Hu ghalhekk li f'dan l-istadju l-konvenut ma jistax aktar jopponi t-talba ta' l-attrici sabiex

jizgombra minn din il-bicca art u ghandu jhalliha libera u franka f'idejn l-istess attrici.

Fit-tieni eccezzjoni tieghu l-konvenut qieghed ipoggi ostakolu ta' nuqqas ta' kompetenza ta' din il-Qorti. Mehud in konsiderazzjoni l-provi prodotti u l-konkluzzjonijiet raggunti, l-Qorti ma ssibx li tista' tilhaq din l-eccezzjoni. Il-konvenut ma ghandu l-ebda titolu li jista jigi terminat minn din il-Qorti jew inkella minn xi foro ohra. It-tolleranza mhuwiex xi titolu li huwa protett minn ligijiet specjali, fejn allura jinkombi fuqhom id-dritt li jiddisponu minn kawzi ta' dik ix-xorta. Hawnhekk il-konvenut ma ghandu assolutament xejn fuq xhiex jaqa'. It-talba ta' l-attrici ghandha tigi rispettata u l-konvenut ma ghandhux triq ohra hlief li jizgombra mill-imsemmija ghalqa.

Ghal dawn il-motivi,

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi illi tilqa' t-talba ta' l-attrici u tipprefiggi terminu ta' xahrejn sabiex il-konvenuti jizgombraw minn kwalsiasi porzjon, mill-ghalqa maghrufa bhala "Tal-Wilga" limiti ta' Santa Lucija, murija bil-bordura l-hamra fil-pjanta annessa ma' l-avviz Dokument "A" u jhalluha libera u battala favur l-attrici li tipposjedi l-istess ghalqa maghrufa bhala "Tal-Wilga" u dana peress illi l-konvenuti qed jokkupaw din l-istess ghalqa minghajr l-ebda titolu validu fil-ligi.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti.

--------------------------------TMIEM--------------------------------